TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. gegužės 3 d.*

Byloje C-303/05

dėl *Arbitragehof* (Belgija) 2005 m. liepos 13 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. liepos 29 d., pagal ES 35 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Advocaten voor de Wereld VZW

prieš

Leden van de Ministerraad

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, R. Schintgen, P. Kūris, E. Juhász ir J. Klučka, teisėjai J. N. Cunha Rodrigues (pranešėjas), J. Makarczyk, U. Lõhmus, E. Levits ir L. Bay Larsen,

* Proceso kalba: olandų.

generalinis advokatas D. Ruiz-Jarabo Colomer,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. liepos 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Advocaten voor de Wereld VZW*, atstovaujamos advokatų L. Deleu, P. Bekaert ir F. Van Vlaenderen,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Wimmer, padedamo advokatų E. Jacubowitz ir P. de Maeyer,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos, T. Boček,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos J. M. Rodríguez Cárcamo,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir J.-C. Niollet bei E. Belliard,

— Latvijos vyriausybės, atstovaujamos E. Balode-Buraka,

— Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos D. Kriaučiūno,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster, M. de Mol ir C. M. Wissels,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos J. Pietras,

— Suomijos vyriausybės, atstovaujamos E. Bygglin,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Nwaokolo ir C. Gibbs, padedamų *barrister* A. Dashwood,

— Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos S. Kyriakopoulou bei J. Schutte ir O. Petersen,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos W. Bogensberger ir R. Troosters,

susipažinęs su 2006 m. rugsėjo 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1, toliau – pamatinis sprendimas) teisėtumo įvertinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Advocaten voor de Wereld VZW* (toliau – *Advocaten voor de Wereld*) Arbitražo teisme (*Arbitragehof*) pateiktą ieškinį dėl 2003 m. gruodžio 19 d. Belgijos įstatymo dėl Europos arešto orderio (*Moniteur belge*, 2003 m. gruodžio 22 d., p. 60075, toliau – 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymas) panaikinimo ar bent jau jo 3 straipsnio, 5 straipsnio 1 ir 2 dalių bei 7 straipsnio panaikinimo.

Teisinis pagrindas

3 Pagal pamatinio sprendimo penktą konstatuojamąją dalį:

„Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. Be to, pradėjus taikyti naują supaprastintą nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo sistemą vykdant baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžia-

mojon atsakomybėn, galima panaikinti dabartinės ekstradicijos tvarkos sudėtingumą ir jai būdingas vilkinimo tendencijas. Tradiciniai iki šiol egzistavę valstybių narių bendradarbiavimo santykiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų būti pakeisti teismo sprendimų baudžiamosiose bylose laisvo judėjimo sistema, taikoma ir ikiteisminiams, ir galutiniams sprendimams."

4 Pamatinio sprendimo šeštoje konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Šiame pamatiniame sprendime numatytas Europos arešto orderis baudžiamosios teisės srityje yra pirmoji konkreti priemonė, įgyvendinanti abipusio pripažinimo principą, kurį Europos Vadovų Taryba pavadino teisminio bendradarbiavimo „kertiniu akmeniu"."

5 Vadovaujantis pamatinio sprendimo septinta konstatuojamąja dalimi:

„Kadangi valstybės narės, veikdamos vienašališkai, negali pakeisti daugiašalės ekstradicijos sistemos, kuri remiasi 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencija dėl ekstradicijos, ir todėl dėl šios užduoties masto ir poveikio ją geriau galima įvykdyti Sąjungos lygiu, Taryba gali priimti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, nurodytu Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnyje. Vadovaujantis proporcingumo principu, nustatytu pastarajame straipsnyje, šis pamatinis sprendimas nereglamentuoja daugiau nei būtina šiam tikslui pasiekti."

6 Pagal pamatinio sprendimo vienuoliktą konstatuojamąją dalį:

„Valstybių narių tarpusavio santykiuose Europos arešto orderis turėtų pakeisti visus ankstesniuosius dokumentus, susijusius su ekstradicija, įskaitant Konvencijos, įgyvendinančios Šengeno susitarimą, III antraštinės dalies nuostatas, susijusias su ekstradicija."

7 Pamatinio sprendimo 1 straipsnyje, priimtame remiantis ES 31 straipsnio 1 dalies a ir b punktais ir ES 34 straipsnio 2 dalies b punktu, įtvirtinta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę, arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pamatinio sprendimo nuostatomis.

3. Šis pamatinis sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje."

8 Pamatinio sprendimo 2 straipsnyje nurodyta:

„1. Europos arešto orderis gali būti išduotas už veiką, baustiną pagal išduodančios valstybės narės teisę laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas – bent 12 mėnesių, arba, kai bausmė arba sprendimas dėl įkalinimo jau yra priimtas, – bent keturi mėnesiai.

2. Už šias nusikalstamas veikas, jei išduodančioje valstybėje narėje už jas baudžiama laisvės atėmimu arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas – bent treji metai, ir laikantis jų apibrėžimo išduodančios valstybės narės teisėje, taikomas perdavimas pagal Europos arešto orderį, atsižvelgiant į šio pamatinio sprendimo reikalavimus ir netikrinant veikos dvigubo baudžiamumo principo:

— dalyvavimas nuskalstamame susivienijime,

— terorizmas,

— prekyba žmonėmis,

— seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija,

— neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis,

— neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis,

— korupcija,

— sukčiavimas, įskaitant sukčiavimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos,

— nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimas,

— valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas,

— nusikaltimai informatikai,

— nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis,

— pagalba neteisėtai patekti į šalį ir apsigyventi joje,

— nužudymas, sunkus sveikatos sužalojimas,

— neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais,

— žmogaus pagrobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas,

— rasizmas ir ksenofobija,

— organizuotas arba ginkluotas apiplėšimas,

— neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius,

— apgaulė,

— reketavimas ir turto prievartavimas,

— gaminių klastojimas ir piratavimas,

— administracinių dokumentų klastojimas ir prekyba jais,

— mokėjimo priemonių klastojimas,

— neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimo skatinimo medžiagomis,

— neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviomis medžiagomis,

— prekyba vogtomis transporto priemonėmis,

— iššaginimas,

— padegimas,

— Tarptautiniam baudžiamajam teismui teismingi nusikaltimai,

— neteisėtas orlaivių arba laivų užgrobimas,

— diversija.

3. Taryba, Europos Sąjungos sutarties (ESS) 39 straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, gali bet kuriuo metu vieningai papildyti šio straipsnio 2 dalyje pateiktą sąrašą kitomis nusikalstamų veikų kategorijomis. Taryba, atsižvelgdama į Komisijos pagal 34 straipsnio 3 dalį pateiktą pranešimą, ištiria, ar šį sąrašą reikėtų praplėsti ar pakeisti.

4. Kitų, į šio straipsnio 2 dalį neįrašytų, nusikalstamų veikų atvejais perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veikos, dėl kurių yra išduotas Europos arešto orderis, būtų laikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, nesvarbu, kokia būtų veikos sudėtis ar kaip ji apibūdinama." (Pataisytas vertimas)

9 Pamatinio sprendimo 31 straipsnyje numatyta:

„1. Nepažeidžiant toliau išvardytų konvencijų nuostatų taikymo valstybių narių ir trečiųjų valstybių santykiams, šis pamatinis sprendimas nuo 2004 m. sausio 1 d.

pakeičia šių konvencijų, taikomų valstybių narių tarpusavio santykiams ekstradicijos srityje, atitinkamas nuostatas:

a) 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencijos dėl ekstradicijos, jos 1975 m. spalio 15 d. papildomo protokolo, jos 1978 m. kovo 17 d. antrojo papildomo protokolo ir 1977 m. sausio 27 d. Europos konvencijos dėl kovos su terorizmu nuostatas, susijusias su ekstradicija;

b) 1989 m. gegužės 26 d. Europos Bendrijų 12 valstybių narių susitarimą dėl ekstradicijos prašymų perdavimo būdų supaprastinimo ir modernizavimo;

c) 1995 m. kovo 10 d. Konvenciją dėl supaprastintos ekstradicijos tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių;

d) 1996 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl ekstradicijos tarp Europos Sąjungos valstybių narių;

e) 1990 m. birželio 19 d. Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimą dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo III antraštinės dalies 4 skyrių.

2. Valstybės narės, priėmus šį pamatinį sprendimą, gali ir toliau taikyti galiojančius dvišalius ar daugiašalius susitarimus, jei tokie susitarimai leidžia išplėsti šio

pamatinio sprendimo tikslus ir padeda dar labiau supaprastinti arba palengvinti asmenų, kurių areštui yra išduoti Europos arešto orderiai, perdavimo tvarką.

Įsigaliojus šiam pamatiniam sprendimui, valstybės narės gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius susitarimus, jei tokie susitarimai leidžia išplėsti šio pamatinio sprendimo nuostatas ir padeda dar labiau supaprastinti arba palengvinti asmenų, kurių areštui yra išduoti Europos arešto orderiai, perdavimo tvarką, ypač nustatant trumpesnius už 17 straipsnyje nustatytus terminus, išplečiant 2 straipsnio 2 dalyje nustatytą nusikalstamų veikų sąrašą, dar labiau apribojant 3 ir 4 straipsnyje nurodytus atsisakymo pagrindus arba dar labiau sumažinant 2 straipsnio 1 ar 2 dalyse nustatytą ribą.

Šios straipsnio dalies antrojoje pastraipoje minėti susitarimai negali turėti poveikio santykiams su valstybėmis narėmis, kurios nėra tokių susitarimų šalys.

Per tris mėnesius nuo šio pamatinio sprendimo įsigaliojimo valstybės narės Tarybai ir Komisijai praneša apie šios straipsnio dalies pirmojoje pastraipoje minėtus esamus susitarimus, kuriuos jos nori ir toliau taikyti.

Valstybės narės Tarybai ir Komisijai taip pat praneša apie naujus susitarimus, minėtus šios straipsnio dalies antrojoje pastraipoje, per tris mėnesius nuo jų pasirašymo dienos.

3. Kai šio straipsnio 1 dalyje minėtos konvencijos ar susitarimai taikomi valstybių narių teritorijoms arba teritorijoms, už kurių išorės santykius atsakinga valstybė narė ir kurioms šis pamatinis sprendimas netaikomas, tokie dokumentai ir toliau galioja tų teritorijų ir kitų valstybių narių santykiams." (Pataisytas vertimas)

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimo matyti, kad 2004 m. birželio 21 d. *Advocaten voor de Wereld* Arbitražo teisme pateikė ieškinį dėl viso ar dalies 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo, perkeliančio į Belgijos teisę pamatinio sprendimo nuostatas, panaikinimo.

11 Grįsdama savo ieškinį *Advocaten voor de Wereld*, be kita ko, teigia, kad pamatinis sprendimas yra neteisėtas dėl to, jog su Europos arešto orderiu susijusius klausimus turėjo reglamentuoti konvencija, o ne pamatinis sprendimas, nes pagal ES 34 straipsnio 2 dalies b punktą pamatiniai sprendimai gali būti priimami tik „siekiant suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus", tačiau taip nėra šios bylos atveju.

12 Be to, *Advocaten voor de Wereld* tvirtina, kad 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymo 5 straipsnio 2 dalis, kuria į vidaus teisę perkeliama pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalis, pažeidžia lygybės ir nediskriminavimo principą, nes pastarojoje nuostatoje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu, vykdant Europos arešto orderį, nukrypstama nuo veikos dvigubo baudžiamumo tikrinimo reikalavimo nesant objektyvių ir

protingų priežasčių, nors šis reikalavimas išsaugomas kitų nusikalstamų veikų atžvilgiu.

13 *Advocaten voor de Wereld* taip pat teigia, kad 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymas neatitinka ir teisėtumo principo baudžiamosiose bylose sąlygų, nes jame nurodytos ne nusikalstamos veikos, turinčios pakankamai aiškų ir tikslų norminį turinį, o tik abstrakčios nepageidautino elgesio kategorijos. Dėl Europos arešto orderio vykdymo sprendimą priimanti teisminė institucija neturi pakankamai informacijos, kad galėtų veiksmingai patikrinti, ar nusikalstamos veikos, už kurias prašomas išduoti asmuo yra persekiojamas ar už kurias jam paskirta bausmė, patenka į šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje numatytas kategorijas. Nesant aiškaus ir tikslaus šioje nuostatoje įtvirtintų nusikalstamų veikų apibrėžimo, skirtingos Europos arešto orderį vykdančiosios institucijos nevienodai taikytų šį įstatymą, o dėl to irgi būtų pažeistas lygybės ir nediskriminavimo principas.

14 Arbitražo teismas nurodo, kad 2003 m. gruodžio 19 d. Įstatymas yra tiesioginė Tarybos sprendimo Europos arešto orderį reglamentuoti pamatiniu sprendimu pasekmė. *Advocaten voor de Wereld* dėl šio įstatymo pateikti prieštaravimai taip pat būtų nukreipti prieš pamatinį sprendimą. Skirtingas teisminių institucijų pateiktas Bendrijos aktų ir juos įgyvendinančių nacionalinių įstatymų teisėtumo aiškinimas sudarytų grėsmę vienodai Bendrijos teisės sistemai ir pažeistų bendrąjį teisinio saugumo principą.

15 Arbitražo teismas priduria, kad, remiantis ES 35 straipsnio 1 dalimi, tik Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti prejudicinius sprendimus dėl pamatinių sprendimų teisėtumo ir kad pagal to paties straipsnio 2 dalį Belgijos Karalystė pripažino Teisingumo Teismo jurisdikciją šioje srityje.

16 Tokiomis aplinkybėmis Arbitražo teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> pamatinis sprendimas <...> atitinka (ES) sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktą, pagal kurį pamatiniai sprendimai gali būti priimti tik siekiant suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus?

2. Ar <...> pamatinio sprendimo <...> 2 straipsnio 2 dalis tiek, kiek joje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu panaikinamas dvigubo baudžiamumo tikrinimas, atitinka ES sutarties 6 straipsnio 2 dalį ir ypač šia nuostata užtikrinamą teisėtumo baudžiamosiose bylose principą bei lygybės ir nediskriminavimo principą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

Dėl priimtinumo

17 Čekijos vyriausybė teigia, kad pirmasis prejudicinis klausimas yra nepriimtinas dėl to, kad jis paskatintų Teisingumo Teismą išnagrinėti ES 34 straipsnio 2 dalies b punktą, t. y. pirminės teisės nuostatą, kuriai jo kontrolė netaikoma.

18 Šis argumentas yra nepagrįstas, nes remiantis ES 35 straipsnio 1 dalimi Teisingumo Teismo jurisdikcija, laikantis šiame straipsnyje išdėstytų sąlygų, yra priimti prejudicinius sprendimus dėl pamatinių sprendimų teisėtumo bei išaiškinimo, o tai neišvengiamai reiškia, kad net nesant aiškios jurisdikcijos šioje srityje šis teismas gali būti priverstas aiškinti pirminės teisės nuostatas, kaip antai ES 34 straipsnio 2 dalies b punktą, kai jo prašoma įvertinti, ar pamatinis sprendimas buvo tinkamai priimtas remiantis šia nuostata, kaip yra šios bylos atveju.

19 Čekijos vyriausybės manymu, pirmasis prejudicinis klausimas yra taip pat nepriimtinas dėl to, kad nacionalinio teismo sprendime nėra aiškiai išdėstyti atitinkami motyvai, kurie pateisintų pamatinio sprendimo pripažinimą neteisėtu. Dėl šios priežasties ši vyriausybė negalėjo pateikti savo pastabų šiuo klausimu. Konkrečiai tariant, jeigu *Advocaten voor de Wereld* manė, kad pamatiniu sprendimu nėra siekiama suderinti valstybių narių teisės aktų nuostatų, ji turėjo pagrįsti šį teiginį, o Arbitražo teismas tai turėjo nurodyti sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą.

20 Reikia priminti, kad sprendimuose dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija turi ne tik leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingą atsakymą, bet ir suteikti valstybių narių vyriausybėms bei kitoms suinteresuotoms šalims galimybę pateikti pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį (žr., be kita ko, 1999 m. kovo 2 d. Nutarties *Colonia Versicherung ir kt.*, C-422/98, Rink. p. I-1279, 5 punktą).

21 Pagrindinėje byloje nacionalinio teismo sprendime pateiktos informacijos pakanka, kad būtų įgyvendinti šie reikalavimai. Kaip buvo nurodyta šio sprendimo 11 punkte, iš Arbitražo teismo sprendimo matyti, kad *Advocaten voor de Wereld* gina teiginį, jog su Europos arešto orderiu susijusius klausimus turėjo reglamentuoti konvencija,

o ne pamatinis sprendimas, nes pagal ES 34 straipsnio 2 dalies b punktą pamatiniai sprendimai gali būti priimami tik „siekiant suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus“, tačiau taip nėra šios bylos atveju.

22 Tokios informacijos pakanka ne tik Teisingumo Teismui pateikti naudingą atsakymą, bet ir užtikrinti šios bylos šalių – valstybių narių, Tarybos ir Komisijos – galimybę pateikti pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį. Tai taip pat patvirtina visų į šią bylą įstojusių šalių, įskaitant Čekijos Respubliką, pateiktos pastabos.

23 Taigi pirmasis prejudicinis klausimas yra priimtinas.

Dėl esmės

24 Priešingai nei kitos šioje byloje pastabas pateikusios šalys, *Advocaten voor de Wereld* tvirtina, kad pagal ES 34 straipsnio 2 dalies d punktą su Europos arešto orderiu susijusius klausimus turėjo reglamentuoti konvencija, o ne pamatinis sprendimas.

25 Viena vertus, pamatinis sprendimas negalėjo būti teisėtai priimtas siekiant suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, kaip yra numatyta ES 34 straipsnio 2 dalies b punkte, nes Taryba turi įgaliojimus priimti sprendimus, tik laipsniškai derindama baudžiamosios teisės nuostatas ES 29 straipsnio antrosios pastraipos trečiojoje įtraukoje ir ES 31 straipsnio 1 dalies e punkte numatytais atvejais. Norėdama imtis kitos bendros veiklos, susijusios su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, Taryba pagal ES 34 straipsnio 2 dalies d punktą turi parengti konvencijas.

26 Kita vertus, pagal pamatinio sprendimo 31 straipsnį jis nuo 2004 m. sausio 1 d. pakeičia konvencijų, taikomų valstybių narių tarpusavio santykiams ekstradicijos srityje, nuostatas. Taigi vien to paties pobūdžio aktas, t. y. konvencija ES 34 straipsnio 2 dalies d punkto prasme, galėtų teisėtai leisti nukrypti nuo galiojančių konvencijų nuostatų.

27 Šis argumentas nėra priimtinas.

28 Kaip numatyta pamatinio sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei jo penktoje, šeštoje, septintoje ir vienuoliktoje konstatuojamosiose dalyse, juo siekiama daugiašalę ekstradicijos sistemą tarp valstybių narių pakeisti abipusio pripažinimo principu pagrįsta nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo tarp teisminių institucijų vykdant baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn sistema.

29 Skirtingose valstybėse remiantis išduodančios valstybės teise išduotų arešto orderių abipusis pripažinimas reikalauja suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir ypač normas, reglamentuojančias perdavimo tarp nacionalinių valdžios institucijų sąlygas, tvarką ir pasekmes.

30 Būtent toks yra pamatinio sprendimo dalykas, ypač kiek tai susiję su normomis, taikomomis išvardytoms nusikalstamoms veikoms, kurių atžvilgiu nėra tikrinamas dvigubas baudžiamumas (2 straipsnio 2 dalis), Europos arešto orderio privalomo ar neprivalomo nevykdymo pagrindams (3 ir 4 straipsniai), pastarojo turiniui ir formai (8 straipsnis), šio orderio perdavimui ir jo perdavimo tvarkai (9 ir 10 straipsniai),

minimalioms prašomo išduoti ar areštuoto asmens garantijoms (11–14 straipsniai), sprendimo dėl šio orderio vykdymo priėmimo terminams ir tvarkai (17 straipsnis) ir prašomo išduoti asmens perdavimo terminams (23 straipsnis).

31 Pamatinis sprendimas pagrįstas ES 31 straipsnio 1 dalies a ir b punktais, kurie numato, kad bendra veikla, susijusi su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, yra skirta palengvinti ir paspartinti teisminį bendradarbiavimą, susijusį su teismo procesais ir sprendimų vykdymu, bei palengvinti ekstradiciją tarp valstybių narių.

32 Priešingai nei teigia *Advocaten voor de Wereld*, nėra jokio pagrindo daryti išvadą, kad valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų derinimas, priimant pamatinį sprendimą pagal ES 34 straipsnio 2 dalies b punktą, apima tik ES 31 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytas šių valstybių baudžiamosios teisės normas, t. y. susijusias su nusikaltimo sudėtimi ir bausmėmis šioje nuostatoje numatytose srityse.

33 Pagal ES 2 straipsnio pirmosios pastraipos ketvirtą įtrauką laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės plėtra yra vienas iš Sąjungos siekiamų tikslų, o ES 29 straipsnio pirmojoje pastraipoje numatyta, kad siekiant šioje erdvėje suteikti piliečiams aukšto lygio saugumą bendra valstybių narių veikla yra plėtojama, be kita ko, srityje, susijusioje su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose. Pagal to paties straipsnio antrosios pastraipos antrą įtrauką šį tikslą taip pat padeda įgyvendinti „valstybių narių teisminių ir kitų kompetentingų institucijų tvirtesnis bendradarbiavimas <...> pagal ES 31 ir 32 straipsnių nuostatas“.

34 ES 31 straipsnio 1 dalies b punkte nėra jokios nuorodos į tai, kokių teisinių priemonių turi būti imamasi šiam tikslui pasiekti.

35 Be to, ES 34 straipsnio 2 dalyje tik bendrai nurodyta, kad Taryba „imasi priemonių ir skatina bendradarbiavimą <...>, kad padėtų siekti Sąjungos tikslų“ ir „dėl to“ šia dalimi jai suteikiami įgaliojimai priimti įvairaus pobūdžio aktus, išvardytus šios dalies a–d punktuose, tarp kurių yra pamatiniai sprendimai ir konvencijos.

36 Be to, nei ES 34 straipsnio 2 dalis, nei jokia kita ES VI antraštinės dalies nuostata neskirsto aktų, kurie gali būti priimti, atsižvelgiant į klausimus, dėl kurių imamasi bendros veiklos bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje.

37 ES 34 straipsnio 2 dalis taip pat neįtvirtina šioje nuostatoje išvardytų priemonių hierarchijos, taigi negalima atmesti prielaidos, kad Taryba, siekdama reglamentuoti tą patį klausimą, gali pasirinkti tarp kelių priemonių, nepažeisdama su pasirinkto akto pobūdžiu susijusių apribojimų.

38 Tokiomis sąlygomis ES 34 straipsnio 2 dalis, kurioje bendrai išvardijamos ir apibrėžiamos įvairios teisinių priemonių, kurių galima imtis „siekiant Sąjungos tikslų“, rūšys, neturėtų būti aiškinama kaip draudžianti derinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus kitose srityse nei numatytos ES 31 straipsnio 1 dalies e punkte ir ypač Europos arešto orderio srityje, priimant pamatinį sprendimą pagal jos b punktą.

39 Aiškinimą, pagal kurį valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų derinimas priimant pamatinį sprendimą yra leidžiamas kitose srityse nei numatytos ES 31 straipsnio 1 dalies e punkte, patvirtina šios dalies c punktas, kuriame nurodyta, kad bendra veikla taip pat siekiama užtikrinti „valstybėse narėse taikomų teisės aktų suderinamumą <...> tokiu mastu, koks gali būti reikalingas tokiam (teisminiam) bendradarbiavimui (baudžiamosiose bylose) gerinti“, nedarant skirtumo tarp įvairių teisės aktų, kurie gali būti priimami dėl šių normų derinimo, rūšių.

40 Šiuo atveju, kadangi ES 34 straipsnio 2 dalies c punktas draudžia Tarybai priimti sprendimą derinant valstybių narių įstatymus ir teisės aktus, o tokia teisinė priemonė, kaip antai bendroji pozicija, tos pačios dalies a punkto prasme gali tik apibrėžti Sąjungos požiūrį konkrečiu klausimu, iškyla klausimas, ar, priešingai nei teigia *Advocaten voor de Wereld*, Taryba teisėtai galėjo reglamentuoti su Europos arešto orderiu susijusius klausimus, priimdama pamatinį sprendimą, o ne konvenciją remiantis ES 34 straipsnio 2 dalies punktu.

41 Net jei tiesa tai, kad Europos arešto orderio klausimai taip pat galėjo būti reglamentuojami konvencija, Taryba turi diskreciją pasirinkti tokią teisinę priemonę, kokia yra pamatinis sprendimas, jei įvykdytos tokio akto priėmimo sąlygos, kaip yra pagrindinės bylos atveju.

42 Šios išvados nepaneigia aplinkybė, kad pagal pamatinio sprendimo 31 straipsnio 1 dalį nuo 2004 m. sausio 1 d. jis pakeičia šioje nuostatoje išvardytų ankstesnių konvencijų, taikomų valstybių narių tarpusavio santykiams ekstradicijos srityje, atitinkamas nuostatas. Bet kuris kitas aiškinimas, nepagrįstas nei ES 34 straipsnio

2 dalimi, nei kita ES sutarties nuostata, galėtų panaikinti didelę dalį Tarybai suteiktos teisės priimti pamatinius sprendimus srityse, kurias reglamentavo ankstesnės konvencijos, veiksmingumo.

43 Iš to daroma išvada, kad pamatinis sprendimas buvo priimtas nepažeidžiant ES 34 straipsnio 2 dalies b punkto.

Dėl antrojo klausimo

44 Priešingai nei visos kitos šioje byloje pastabas pateikusios šalys, *Advocaten voor de Wereld* teigia, kad pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalis tiek, kiek joje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu panaikinamas dvigubo baudžiamumo tikrinimas, prieštarauja lygybės ir nediskriminavimo principui bei teisėtumo baudžiamosiose bylose principui.

45 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal ES 6 straipsnį Sąjunga yra grindžiama teisinės valstybės principu ir gerbia pagrindines teises, kurias užtikrina 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašyta Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir kurios kyla iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų kaip bendri Bendrijos teisės principai. Iš to išplaukia, kad yra kontroliuojama, ar institucijų aktai atitinka sutartis ir bendrus teisės principus ir kaip valstybės narės įgyvendina Sąjungos teisę (žr., be kita ko, 2007 m. vasario 27 d. Sprendimo *Gestoras pro amnistía ir kt. prieš Tarybą*, C-354/04 P, Rink. p. I-1579„ 51 punktą ir sprendimo *Segi ir kt. prieš Tarybą*, C-355/04 P, Rink. p. I-1657, 51 punktą).

46 Neginčijama, kad tarp šių principų yra nusikaltimo ir bausmės teisėtumo, lygybės bei nediskriminavimo principai, kurie taip pat buvo patvirtinti 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos atitinkamai 49, 20 ir 21 straipsniuose (OL C 364, 2000, p. 1).

47 Taigi Teisingumo Teismas turi išnagrinėti pamatinio sprendimo teisėtumą šių principų atžvilgiu.

Dėl nusikaltimo ir bausmės teisėtumo principo

48 *Advocaten voor de Wereld* mano, kad daugiau kaip trisdešimties nusikalstamų veikų, kurių atžvilgiu atsisakoma tradicinės dvigubo baudžiamumo tikrinimo sąlygos, jei išduodančioje valstybėje narėje už jas baudžiama laisvės atėmimu, kurio ilgiausias terminas – bent treji metai, sąrašas yra toks abstraktus ir neaiškus, kad pažeidžia ar bent jau gali pažeisti teisėtumo baudžiamosiose bylose principą. Šiame sąraše įtvirtintos nusikalstamos veikos nėra teisiškai apibrėžtos, o yra tik abstrakčios nepageidautino elgesio kategorijos. Asmuo, iš kurio laisvė buvo atimta vykdant Europos arešto mandatą, netikrinant veikos dvigubo baudžiamumo, priešingai nei asmenys, kurių laisvės atėmimas nebuvo susijęs su Europos arešto orderiu, netektų garantijos, pagal kurią baudžiamasis įstatymas turi būti tikslus, aiškus ir numatomas tam, kad kiekvienas, darydamas veiką, žinotų, ar už ją baudžiama, ar ne.

49 Reikia priminti, kad nusikaltimo ir bausmės teisėtumo principas (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), kuris yra bendrų teisės principų, grindžiamų valstybėms narėms bendromis konstitucinėmis tradicijomis, dalis, taip pat yra įtvirtintas įvairiose tarptautinėse sutartyse ir, be kita ko, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių

apsaugos konvencijos 7 straipsnio 1 dalyje (šiuo klausimu žr., *inter alia*, 1996 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *X*, C-74/95 ir, Rink. p. I-6609, 25 punktą ir 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 215–219 punktus).

50 Šis principas reikalauja, kad įstatymas aiškiai apibrėžtų nusikaltimus ir už juos taikomas bausmes. Ši sąlyga laikoma įgyvendinta, jei asmuo iš atitinkamos nuostatos formuluotės ir prireikus iš teismų išaiškinimo gali žinoti, kurie veiksmai ir neveikimas užtraukia baudžiamąją atsakomybę (žr., be kita ko, 2000 m. birželio 22 d. Europos žmogaus teisių teismo sprendimo *Coëme ir kt. prieš Belgiją*, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-VII, 145 §).

51 Pagal pamatinio įstatymo 2 straipsnio 2 dalį už šioje nuostatoje išvardytas nusikalstamas veikas, „jei išduodančioje valstybėje narėje už jas baudžiama laisvės atėmimu arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas – bent treji metai, ir laikantis jų apibrėžimo išduodančios valstybės narės teisėje“, taikomas perdavimas pagal Europos arešto orderį netikrinant veikos dvigubo baudžiamumo.

52 Todėl, net jeigu valstybės narės, įgyvendindamos pamatinį sprendimą, pažodžiui pakartoja 2 straipsnio 2 dalyje išvardytų nusikalstomų veikų sąrašą, šios veikos ir už jas taikomos bausmės apibrėžiamos pagal „išduodančios valstybės narės“ teisę. Pamatiniu sprendimu nesiekiama suderinti nagrinėjamų nusikalstamų veikų jų sudėties ir už jas numatytų bausmių atžvilgiu.

53 Taigi, nors pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalis šioje nuostatoje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu panaikina dvigubo baudžiamumo tikrinimą, jų ir už jas taikomų bausmių apibrėžimas yra išduodančios valstybės narės, kuri, kaip, be kita

ko, numatyta šio pamatinio sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje, turi gerbti ES 6 straipsnyje įtvirtintus pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus, taigi ir nusikaltimo ir bausmės teisėtumo principą, kompetencija.

54 Iš to išplaukia, kad pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalis tiek, kiek joje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu panaikinamas dvigubo baudžiamumo tikrinimo reikalavimas, nėra neteisėta, nes nepažeidžia nusikaltimo ir bausmės teisėtumo principo.

Dėl lygybės ir nediskriminavimo principo

55 *Advocaten voor de Wereld* manymu, pamatinis sprendimas pažeidžia lygybės ir nediskriminavimo principą, nes kitų nei į šio straipsnio 2 dalį įtrauktų nusikalstamų veikų atvejais perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veikos, dėl kurių yra išduotas Europos arešto orderis, yra laikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę. Šis atskyrimas nėra objektyviai pateisinamas. Pamatiniame sprendime nesant jokio detalaus veikų, už kurias prašoma perduoti asmenį, apibrėžimo, dvigubo baudžiamumo reikalavimo panaikinimas yra dar labiau abejotinas. Dėl šioje nuostatoje įtvirtintos tvarkos būtų įtvirtintas nevienodas požiūris į asmenis, atsižvelgiant į tai, ar inkriminuojama veika buvo padaryta vykdančioje valstybėje narėje, ar už jos ribų. Tie patys asmenys be jokių pateisinamų priežasčių būtų skirtingai baudžiami laisvės atėmimo bausme.

56 Reikia priminti, kad lygybės ir nediskriminavimo principas reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, jei toks

vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas (žr., be kita ko, 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Koninklijke Coöperatie Cosun*, C-248/04, Rink. p. I-10211, 72 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

57 Pirma, kalbant apie Tarybos pasirinkimą pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje numatyti 32 nusikalstamas veikas, reikia pažymėti, kad, remdamasi abipusio pripažinimo principu ir aukštu pasitikėjimo bei solidarumo lygiu tarp valstybių narių, ji galėjo manyti, jog dėl savo pobūdžio ar dėl už jas taikomo laisvės atėmimo, kurio ilgiausias terminas – bent treji metai, šios nusikalstamos veikos priklauso toms veikoms, kurių atžvilgiu dvigubo baudžiamumo tikrinimo nebuvimas yra pateisinamas jų ypatinga grėsme viešajai tvarkai ir saugumui.

58 Todėl net darant prielaidą, kad asmenų, įtariamų padarius pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytas nusikalstamas veikas arba nuteistų už jas, situacija yra panaši į asmenų, įtariamų padarius kitas nei šioje nuostatoje numatytos nusikalstamas veikas arba nuteistų už jas, situaciją, bet kuriuo atveju atskyrimas yra objektyviai pateisinamas.

59 Antra, kalbant apie tai, jog nagrinėjamų nusikalstamų veikų tikslaus apibrėžimo trūkumas gali lemti skirtingą pamatinio sprendimo įgyvendinimą įvairių valstybių narių teisės sistemose, pakanka pažymėti, kad šiuo sprendimu nesiekiama suderinti valstybių narių materialinės baudžiamosios teisės ir kad jokia nuostata, įtvirtinta ES sutarties VI antraštinėje dalyje, kurios 34 ir 31 straipsniai įvardijami kaip sudarantys šio pamatinio sprendimo teisinį pagrindą, Europos arešto orderio taikymo nesieja su valstybių narių baudžiamosios teisės nuostatų suderinimu atitinkamų nusikaltimų srityje (be kita ko, pagal analogiją žr. 2003 m. vasario 11 d. Sprendimo *Gözütok ir Brügge*, C-187/01 ir C-385/01, Rink. p. I-1345, 32 punktą bei 2006 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Gasparini ir kt.*, C-467/04, Rink. p. I-9199, 29 punktą).

60 Iš to išplaukia, kad pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalis tiek, kiek joje nurodytų nusikalstamų veikų atžvilgiu panaikinamas dvigubo baudžiamumo tikrinimo reikalavimas, nėra neteisėta, nes nepažeidžia ES 6 straipsnio 2 dalies ir būtent nusikalstomos veikos ir bausmės teisėtumo bei lygybės ir nediskriminavimo principų.

61 Atsižvelgiant į visus anksčiau nurodytus argumentus, reikia atsakyti, kad išnagrinėjus pateiktus klausimus nebuvo nustatyta nieko, kas paveiktų pamatinio sprendimo teisėtumą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Išnagrinėjus pateiktus klausimus nebuvo nustatyta nieko, kas paveiktų 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos teisėtumą.

Parašai.